

Svar på det skriftliga spørsmålet SSS 546/2021 rd

Svar på skriftligt spørsmål om att möjliggöra två likvärdiga adresser för barn som bor växelvis hos vardera föräldern

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørsmål SS 546/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Hilikka Kemppi /cent m.fl.:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att trygga rätten till gratis skolskjuts från båda hemadresserna för barn med två hem, om de övriga kriterierna, såsom antalet kilometer, uppfylls och

håller regeringen på att bereda en lagändring som gör det möjligt för barn som bor växelvis hos vardera föräldern två likvärdiga adresser?

Som svar på detta spørsmål anför jag följande:

Enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) har elever rätt till fri transport eller att ett tillräckligt understöd beviljas för transport eller ledsagande, om vägen till skolan är längre än fem kilometer eller om vägen är alltför svår, ansträngande eller farlig. Kommunen är skyldig att ordna skolskjuts endast till den närskola som kommunen anvisar. Enligt 24 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning får elevernas arbetsmängd inte vara större än att dessa med beaktande av den tid som används för skolgången, skolresorna och hemuppgifterna får tillräcklig tid för vila, rekreation och fritidsintressen. Närskoleprincipen stöder detta.

Avgiftsfri skoltransport beviljas för resan mellan eleven, den hemadress som antecknats i befolkningsdatasystemet och närskolan. När ett barn bor hos två olika vårdnadshavare är kommunen skyldig att ordna skolskjuts för barnet endast till den stadigvarande adress som antecknats i befolkningsdatasystemet. Den kommun som ansvarar för att ordna undervisningen anvisar den närskola som avses i 6 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning för barnet och skolskjutsen ordnas till denna skola, om kriterierna i lagen om grundläggande utbildning uppfylls. Kommunen är inte skyldig att ordna skolskjuts till exempel från den andra föräldern, utan skolskjutsplikten gäller den bostad som antecknats i befolkningsdatasystemet och vägen till skolan. Kommunen kan också besluta att ordna tjänsterna i större omfattning än vad som föreskrivs.

Barnets hemkommun och boningsort bestäms enligt lagen om hemkommun (201/1994). Enligt lagen om hemkommun kan varje person som bor i Finland ha endast en hemkommun och bostad där. Således kan barn som bor växelvis hos vardera föräldern ha endast en officiell boningsort. Om det vore möjligt för barnet att ha två likvärdiga adresser i folkbokföringen, skulle detta samtidigt innebära att två olika hemkommuner möjliggörs, eftersom en del av föräldrarna till barn som bor växelvis hos vardera föräldern bor i olika kommuner. Det torde inte kunna anses vara jämlikt bemötande om två likvärdiga adresser skulle möjliggöras endast för sådana barn vars föräldrar bor i samma kommun. Det har konstaterats att det finns betydande grundlagsmässiga och praktiska problem med att möjliggöra två hemkommuner och en bostadsort. Därför har det inte ansetts vara möjligt att föreskriva om dubbelt kommunmedlemskap eller multilokalitet som ett juridiskt förpliktande begrepp och det är inte ändamålsenligt att ändra den juridiska definitionen av kommuninvånare eller kommunmedlemmar från den nuvarande definitionen (finansministeriets publikationer 3/2018). Det är motiverat att målet att barn som bor växelvis hos vardera föräldern ska ha två likvärdiga adresser genomförs genom att utveckla förmåns- och annan speciallagstiftning.

Att beakta situationer med växelvist boende i skolskjutsen skulle utvidga kommunernas lagstadgade uppgift. På grund av den bristfälliga kunskapsbasen om växelvist boende behövs det mer information om vilka konsekvenser en utvidgning av skolskjutsarna från två föräldrar i situationer med växelvist boende skulle ha för kommunernas skyldighet att ordna service och kostnaderna för den offentliga ekonomin. Dessutom bör man i bedömningen beakta konsekvenserna för hur transporterna ordnas i praktiken och för barnets intresse.

Växelvist boende och andra situationer i barnens båda hem anknyter till flera tjänster och förmåner som barnen och familjerna använder. Våren 2021 tillsatte social- och hälsovårdsministeriet en arbetsgrupp med uppgift att utveckla beaktandet av barn som bor växelvis hos vardera föräldern i fråga om tjänster och förmåner. Den tväradministrativa arbetsgruppens mandatperiod är 15.4–31.10.2021. Arbetsgruppen ger ett förslag särskilt för att utveckla servicen och den sociala tryggheten för barn som bor växelvis hos vardera föräldern hösten 2021. I detta sammanhang har man också bedömt möjligheten till skolskjuts från barnets båda hem.

Helsingfors 27.10.2021

Undervisningsminister Li Andersson